

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 11. oktobar 2021. godine
Br. ref.: AGJ 1860/21

PRESUDA

u

slučaju br. KI100/21

Podnosilac

Moni Commerce d.o.o.

**Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova ARJ-UZVP-br. 72/2020
od 28. oktobra 2020. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Moni Commerce d.o.o. sa sedištem u Podujevu (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga po punomoćju zastupa Kushtrim Bytyqi, advokat u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost rešenja Vrhovnog suda Kosova ARJ-UZVP-br. 72/2020 od 28. oktobra 2020. godine u vezi sa presudom Apelacionog suda AA. br. 682/2019 od 10. jula 2020. godine i presudom Osnovnog suda u Prištini-Odeljenje za upravne sporove A. br. 1470/17 od 17. aprila 2019. godine.
3. Podnosilac zahteva je osporenu odluku primio 26. januara 2021. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja kojim su podnosiocu zahteva navodno povredena osnovna prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavu 4. člana 21. [Opšta načela] i stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 24. maja 2021. godine, podnosilac je podneo svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 25. maja 2021. godine, na osnovu tačke 1.1 stava 1. člana 9. (Prevreteni istek mandata) Zakona i pravila 7 (Ostavka na dužnost sudije) Poslovnika, sudija Bekim Sejdiu je podneo ostavku na mesto sudije pred Ustavnim sudom.
8. Dana 4. juna 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Safet Hoxha (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi.
9. Dana 9. juna 2021. godine, Sud je o registraciji zahteva obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud. Istog dana, Sud je tražio od Osnovnog suda u Prištini da priloži povratnicu koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio rešenje Vrhovnog suda ARJ-UZVP-br. 72/2020 od 28. oktobra 2020. godine.
10. Dana 11. juna 2021. godine, Osnovni sud u Prištini je priložio povratnicu koja dokazuje da je rešenje Vrhovnog suda ARJ-UZVP-br. 72/2020, podnosilac zahteva primio 26. januara 2021. godine.

11. Dana 26. juna 2021. godine, na osnovu stava 4. pravila 12. Poslovnika i odluke Suda KK-SP 71-2/21, sudija Gresa Caka-Nimani je preuzela dužnost predsednice Suda, a na osnovu tačke 1.1 stava 1. člana 8. (Istek mandata) Zakona, sudija Arta Rama-Hajrizi je okončala mandat predsednice i sudije Ustavnog suda.
12. Dana 24. septembra 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i većinom glasova preporučilo Sudu prihvatljivost zahteva. Istog dana, Sud je većinom glasova odlučio (i) da je zahtev podnosioca prihvatljiv; (ii) da Odluka Vrhovnog suda Kosova, ARJ-UZVP-br.72/2020 od 28. oktobra 2020. godine, nije u skladu sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.

Pregled činjenica

13. Na osnovu spisa predmeta, podnosilac zahteva uvozi žvakaće gume od "Kompanije L", kao izvozne kompanije poreklom iz Kine (u daljem tekstu: "Kompanija L").
14. Dana 16. juna 2017. godine, prilikom deklarisanja ove robe za carinjenje u Jedinствenoj carinskoj ispravi (u daljem tekstu: JCI), sa referencom R13844 i prilikom predočavanja drugih relevantnih isprava, Carina Kosova (Centralna prijemna kancelarija) je u postupku carinjenja, utvrdila vrednost robe i ponovo procenila istu na osnovu metode 6 vrednovanja, utvrdivši novu carinsku vrednost na osnovu podataka Carine Kosova, odnosno ranijih carinjenja.
15. Dana 20. juna 2017. godine, podnosilac zahteva je Sektoru za preispitivanje odluka Carine Kosova izjavio žalbu na odluku R13844 od 16. juna 2017. godine.
16. Dana 25. jula 2017. godine, Carina Kosova je rešenjem br. 01.3.2.2/419, odbila žalbu podnosioca zahteva i obrazložila da je Centralna prijemna kancelarija pravilno postupila (i) jer vrednost robe koja je deklarisanja za carinjenje ne predstavlja stvarnu vrednost plaćenu za robu za potrebe uvoza jer je deklarisanja vrednost manja od stvarno plaćene vrednosti, u smislu člana 33. Zakonika br. 03/L-109 o carini i akcizama na Kosovu (u daljem tekstu: Zakonik o carini i akcizama); i (ii) zato što je izvršila procenu robe na osnovu metode 6 vrednovanja iz člana 35. Zakonika o carini i akcizama, pošto podaci koji su dobijeni u redovnim carinjenjima odražavaju stvarnu vrednost sporne predmetne robe i u konkretnom slučaju je kao referentna vrednost uzeta cena robe iz dosijea vrednosti, odnosno cene preuzete iz Reuters sistema kao cene na berzi u vreme kupovine robe. Dalje, Carina Kosova je navela da ugovor koji je predočio subjekat u postupku nisu potpisale i overile stranke i da se isti ne razlikuje od profakture, osim izmene "Proforma Invoice" u "Contract", pa stoga isti ne predstavlja verodostojnu ispravu. Što se tiče primene člana 33. Zakonika o carini i akcizama, Carina Kosova je obrazložila da subjekat mora da dokaže da deklarisanja vrednost predstavlja stvarnu vrednost transakcije i da cene ranijih carinjenja pokazuju drugačije od onoga što tvrdi podnosilac zahteva.
17. Dana 25. avgusta 2017. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu protiv rešenja Carine Kosova br. 01.3.2.2/419 od 25. jula 2017. godine, u kojoj je naveo da je prilikom carinjenja robe, podnosilac zahteva posedovao i predočio

carinskim službenicima sve isprave koje su obavezne za deklarisanje robe. Podnosilac zahteva je naveo (i) povredu odredbi Zakonika o carini i akcizama iz razloga što nije primenjen član 33. ovog Zakonika iako su predložene relevantne isprave; (ii) povredu Administrativnog uputstva 11/2009, odnosno članova 60-68. i 123. jer nisu izvršeni proveru i prijem dokumenata; (iii) pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje zbog načina na koji je utvrđena vrednost robe; (iv) povredu odredaba upravnog postupka jer prema njegovim rečima carinski službenici pri Carini Kosova nisu postupili objektivno kada su osporili vrednost ove robe, ne pridajući odgovarajuću težinu činjenicama koje su predložene prilikom deklarisanja; i (v) pogrešnu primenu materijalnog prava, odnosno člana 35. Zakonika o carini i akcizama.

18. Dana 17. aprila 2019. godine, Osnovni sud u Prištini-Odeljenje za privredne sporove (u daljem tekstu: Osnovni sud) je presudom A. br. 1470/17, odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca zahteva i ostavio na snazi rešenje Carine Kosova br. 01.3.2.2/419 od 25. jula 2017. godine. Osnovni sud je prvo naglasio (i) da je pravilno postupljeno onda kada je procena robe zasnovana na metodi 6 vrednovanja iz člana 35. Zakonika o carini i akcizama, na osnovu podataka pribavljenih od Carine Kosova jer su ti podaci dobijeni od redovnih carinjenja u ograncima, a kao referentna vrednost su uzete cene preuzete iz Reuters sistema kao cene na berzi u vreme kupovine robe, JCI R13880/2016; (ii) da je popratna dokumentacija predmetne robe ocenjena kao nedovoljan dokaz jer ugovor koji je predložio podnosilac zahteva nisu potpisale i overile stranke i jer se isti ni po čemu nije razlikovao od proforma fakture. Drugo, Osnovni sud je obrazložio da se na osnovu izvedenih dokaza (i) ne osporava činjenica da je u bankarskim transakcijama koje su predložene u spisima predmeta korisnik sredstava subjekat "Kompanija L" u Kini, ali da Osnovni sud nije mogao da uskladi vrednost ovih transakcija sa deklarisanom vrednošću robe prema propratnoj fakturi robe deklarisanom u JCI R13844 od 16. juna 2017. godine u ICI Merdare; (ii) da sud nije mogao da izvrši usklađivanje deklarisanom vrednosti predmetne robe sa plaćenom vrednošću transakcije prikazane u bankarskim transferima od 9. marta 2017. godine i 6. juna 2017. godine u TEB banci, i da podnosilac u svojoj tužbi i na ročištu nije objasnio zašto se vrednost ovih bankarskih transfera u iznosu od 7.600 USD i 5.400 USD, ne slaže sa vrednošću propratne fakture za carinsku robu br. SHX/MONI01 od 20. aprila 2017. godina, čija je ukupna vrednost 22.000 USD i ugovora od 24. februara 2017. godine, čija vrednost je ista. Shodno tome, Osnovni sud je naglasio da je Carina Kosova, s obzirom na to da iz izvedenih dokaza nije mogao da utvrdi da je podnosilac zahteva platio "Kompaniji L" stvarnu vrednost predmetne robe, pravilno postupila kada je primenila metodu 6 vrednovanja iz člana 35. Zakonika o carini i akcizama.
19. Takođe, Osnovni sud je naveo da podnosilac zahteva nije dokazao da je vrednost predmetne robe približna vrednosti jednake ili slične robe prodane za izvoz na Kosovo, prijavljene u isto vreme, da bi se u ovom slučaju primenila odredba člana 34. stav 2. tačke (a) i (b) Zakonika o carini i akcizama i da podnosilac zahteva nije mogao da dokaže vrednost transakcije, zbog čega se ne može prihvatiti navod da je prateća dokumentacija u skladu sa članom 123. Administrativnog uputstva 11/2009 o primeni Zakonika o carini i akcizama (u daljem tekstu: Administrativno uputstvo 11/2009).

20. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je izjavio žalbu protiv presude Osnovnog suda A. br. 1470/17, smatrajući da je ista zahvaćena (i) bitnim povredama procesnih odredbi, navodeći da Osnovni sud, nakon što je ispitao i ocenio samo dokaze koje je podneo podnosilac zahteva, nije obavezao Carinu Kosova da utvrdi činjenice i potkrepi svoju pobijanu odluku, a pored toga Osnovni sud je pogrešio prilikom izračunavanja uplata iz bankarskih naloga za plaćanje; (ii) pogrešno i nepotpuno utvrđenim činjeničnim stanjem jer je, po njegovim rečima, prvostepeni sud pogrešio prilikom čitanja sadržaja bankarskog transfera od 6. juna 2017. godine, jer je smatrao da je uplaćen iznos od **5.400 USD**, ali se iz spisa predmeta vidi da je taj iznos **15.400 USD**, te naglašava da vrednost naznačena u fakturi SHX/MONIO1 od 24. februara 2017. godine iznosi 22.000,00 USD, a da je iznos od 1.000,00 USD plaćen na ime etiketa za predmetnu robu i ne ulazi u carinsku osnovicu, kao i da su oba naloga za plaćanje u iznosu od 23.000,00 USD plaćena na ime predmetne fakture koja se slaže sa vrednostima plaćanja prema ovoj fakturi; (iii) pogrešnom primenom materijalnog prava kada je primenjen član 35. Zakonika o carini i akcizama, i da je trebalo primeniti njegov član 33. Takođe, podnosilac zahteva je naveo povredu člana 123. Administrativnog uputstva br. 11/2009.
21. Dana 10. jula 2020. godine, Apelacioni sud je presudom AA. br. 682/2019, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Osnovnog suda A. br. 1470/17, prihvativši njegovo pravno stanovište kao osnovano. Povodom navoda o bitnim povredama procesnih odredbi, Apelacioni sud je ocenio da oni ne stoje jer su ispoštovani koraci prema odredbama Zakona o upravnom sporu (u daljem tekstu: ZUS) i Zakonika o carini i akcizama. Zatim, povodom navoda koji se odnose na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, Apelacioni sud je smatrao da je Osnovni sud izveo dovoljno dokaza koji potvrđuju da su navodi podnosioca zahteva neosnovani i naglasio da ne može utvrditi drugačije činjenično stanje od onog koje je utvrdila Carina Kosova. Apelacioni sud se poziva na pitanje neslaganja deklarisanе vrednosti predmetne robe plaćene transakcijom od 9. marta 2017. i 6. juna 2017. godine u TEB banci i činjenicu da se iste transakcije u iznosu od 7.600 USD i 5.400 USD ne slažu sa vrednošću propratne fakture o carinskoj robi br. SHX/MONIO1 od 20. aprila 2017. godine u ukupnoj vrednosti od 22.000 USD i ugovora sa istom vrednošću. Za ovo obrazloženje, Apelacioni sud se oslonio na član 35. i član 34. stav 2 tačke (a) i (b) Zakonika o carini i akcizama. Drugo, što se tiče vrednosti od 22.000 USD i 1.000 USD za stavljanje etiketa, Apelacioni sud iste nije priznao jer, prema njegovim navodima, podnosilac zahteva nije mogao da dokaže vrednost plaćene transakcije za predmetnu robu, pa se stoga ne mogu prihvatiti navodi da je dokumentacija podneta u skladu sa članom 123. Administrativnog uputstva 11/2009.
22. Dana 29. septembra 2020. godine, podnosilac podnosi zahtev za vanredno preispitivanje, navodeći bitne povrede procesnih odredbi i pogrešnu primenu materijalnog prava. Podnosilac zahteva je naveo da Apelacioni sud nije utvrdio činjenice i dokaze na kojima je Carina Kosova prvobitno zasnovala ponovnu procenu, a zatim ni isprave na kojima je navodno zasnovala svoju odluku u žalbenom postupku kod Carine Kosova i u postupku sudskog spora pred sudom. Podnosilac je naveo da je Osnovni sud na početku pogrešno utvrdio činjenično stanje u njihovom smislu tako što ih je okvalifikovao kao nedovoljne dokaze, sa obrazloženjem da se bankarske uplate koje su izvršene na ime fakture za

predmetnu robu ne slažu sa vrednošću fakture. Takođe, naglašava da je od stava 6 na stranici 2 obrazloženja presude Osnovnog suda pogrešno evidentirana vrednost bankarskog transfera od 6. juna 2017. godine, jer je pogrešno utvrđena njegova vrednost od **5.400 USD**, umesto stvarnog iznosa od **15.400 USD**. U vezi sa ovom tačkom, podnosilac zahteva navodi (i) da je vrednost robe deklarisanе u JCI R-13844 od 16. juna 2017. godine, naznačena i u fakturi SHX/MONIO1 od 24. februara 2017. godine, i to iznos od 22.000 USD i da je u ovoj fakturi pridodata vrednost robe od 1.000 USD zbog stavljanja etiketa na proizvode. Shodno tome, podnosilac zahteva navodi da je on 9. marta 2017. godine uplatio iznos od 7.600 USD, a 6. juna 2017. godine iznos od 15.400 USD i da oba naloga za plaćanje formiraju iznos od 23.000 USD. Prema tome, podnosilac zahteva smatra da je neodrživ nalaz Osnovnog suda da podnosilac zahteva nije mogao da uskladi bankarske uplate i fakture. Na kraju, što se tiče pitanja iznosa od 1.000 USD, plaćenog na ime etiketa, podnosilac zahteva smatra da isti ne ulazi u carinsku osnovicu za obračun uvoznih dažbina, te navodi da Apelacioni sud nije pravilno primenio zakonske odredbe iz člana 33. Zakonika o carini i akcizama i člana 123. Administrativnog uputstva 11/2009.

23. Dana 28. oktobra 2020. godine, Vrhovni sud je rešenjem ARJ-UZVP- br. 72/2020, odbio, kao neosnovan, zahtev podnosioca za vanredno preispitivanje. Vrhovni sud je naglasio da su nižestepeni sudovi pravilno utvrdili da se u spisima predmeta nije mogao naći nijedan dokaz koji bi potvrdio da je podnosilac zahteva platio stvarnu transakcijsku vrednost uvezene robe, kao što je predviđeno članom 33. Zakonika o carini i akcizama i da propratna dokumentacija o predmetnoj robi nije u skladu sa članom 123. Administrativnog uputstva 11/2009. Vrhovni sud je objasnio podnosiocu zahteva da kako bi se priznala vrednost robe prema članu 34. stav 2. tačke (a) i (b) Zakonika o carini i akcizama, podnosilac zahteva mora da dokaže da je vrednost predmetne robe približna vrednosti jednake ili slične robe prodane za izvoz na Kosovo i takođe naglasio da sud nije mogao da uskladi deklarisanu vrednost predmetne robe sa plaćenom transakcijskom vrednošću bankarskih transfera od 9. marta 2017. godine u iznosu od 7.600 USD i od 6. juna 2017. godine u iznosu od 5.400 USD i zašto se vrednost ovih transakcija ne slaže sa pratećom fakturom SHXMONIO1 od 20. aprila 2017. godine u vrednosti od 22.000 USD. Na kraju, Vrhovni sud je naveo: (i) da nije mogao da prihvati navod iz tužbe da deklarisanu vrednost robe predstavlja njenu stvarnu vrednost; (ii) da prihvata nalaze Carine Kosova da podnosilac zahteva nije predočio kompletnu dokumentaciju kojom bi se potvrdilo da deklarisanu cenu ujedno predstavlja i stvarnu vrednost robe prema članu 34. stav 2. tačke (a) i (b) Zakonika o carini i akcizama; (iii) da je s obzirom na to da nije utvrđeno da li je podnosilac zahteva platio "Kompaniji L" stvarnu vrednost na osnovu faktura, Carina Kosova pravilno postupila u vezi sa novom procenom predmetne robe i primenom metode 6 predviđene članom 35. Zakonika o carini i akcizama.

Navodi podnosioca zahteva

24. Podnosilac zahteva tvrdi da su osporenim odlukom povređena njegova osnovna prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.

25. Podnosilac zahteva pre svega navodi da je prilikom deklarisanja robe za uvoz, predočio sve obavezne isprave kako bi stvarnu vrednost robe učinio verodostojnom, ali te isprave nisu uzete u obzir pred službenicima Carine Kosova koji su osporili vrednost robe i ponovo procenili istu.
26. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da je Osnovni sud pogrešio u čitanju sadržaja transfera jer je bankarski transfer od 6. juna 2017. godine zapravo iznosio 15.400 USD a ne 5.400 USD, a ta greška je preneti i na druge dve sudske instance, pa je samim tim, prema navodima podnosioca zahteva, neodrživo utvrđenje da on nije mogao da izvrši usklađivanje bankarskih uplata i faktura.
27. Kao rezultat toga, a na osnovu člana 31. Ustava, podnosilac zahteva navodi da osporava utvrđenja Vrhovnog suda, naglašavajući da je bankarska transakcija u vrednosti od 15.400,00 USD pročitana kao 5.400,00 i da to ne predstavlja pogrešnu ocenu dokaza i činjeničnog stanja, već nesposobnost sudije da uvidi tačan sadržaj ovog dokumenta, pa stoga smatra da je to dovelo do nepravilnog sudskog postupka. Podnosilac zahteva navodi da je on pred svim trima sudskim instancama naglašavao da je sadržaj bankarskog transfera pogrešno pročitao.
28. Podnosilac zahteva smatra da je Vrhovni sud povodom navoda koji se odnose na nedostatak finansijske dokumentacije za utvrđivanje cene robe, uvažio stanovište nižih instanci uprkos činjenici da bankarski transferi potvrđuju slaganje sa fakturom i dokazuju cenu robe.
29. Podnosilac zahteva dalje navodi da Vrhovni sud nije doneo obrazloženu odluku, odnosno (i) nije naveo obrazloženje za svoju odluku; (ii) na osnovu prakse Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), od sudova se zahteva da razmotre suštinske argumente stranke; (iii) ćutanje sudova u pogledu bitnih navoda podnosilac zahteva se može iskoristiti kao odbijanje.
30. Sledom toga, podnosilac zahteva tvrdi da je rešenje Vrhovnog suda doneto uz povredu prava podnosioca zahteva na obrazloženu sudsku odluku jer je isti propustio da ispita suštinske navode podnosioca zahteva o povredi važećeg zakona, odnosno člana 33. Zakonika o carini i akcizama u vezi sa članom 123 Administrativnog uputstva.
31. Podnosilac zahteva konkretnije navodi da Vrhovni sud nije objasnio zašto se vrednost ovih bankarskih transakcija u iznosu od 7.600,00 i 5.400,00 USD ne slaže sa vrednošću prateće fakture o carinskoj robi br. SHX/MONIO1 od 20. aprila 2017. godine sa ukupnom vrednošću fakture od 22.000,00 USD i ugovorom od 24. februara 2017. godine čija je vrednost ista. Međutim, u ovom slučaju nema obrazloženja povodom navoda podnosioca zahteva da faktura realno ima vrednost robe od 22.000,00 USD i 1.000,00 USD za etiketiranje robe, što čini ukupan iznos od 23.000,00 USD, koji je plaćen putem dva bankarska transfera, jednim u vrednosti od 7.400,00 USD i drugim u vrednosti od 15.400,00 USD, a ne 5.400,00 USD, kako su ga navodno pročitale sve sudije do sada, a pročitale su ga pogrešno.

32. Dalje, podnosilac zahteva navodi i povredu svog prava na pravično i nepristrasno suđenje jer nije održana rasprava povodom razmatranja žalbe, i da takvu povredu nije primetio Vrhovni sud koji pazi na povrede po službenoj dužnosti.
33. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda (i) da proglasi zahtev prihvatljivim; (ii) da utvrdi da je došlo do povrede člana 31. Ustava i člana 6. EKLJP; (iii) da proglasi ništavim rešenje Vrhovnog suda ARJ-UZVP br. 72/2020 od 28. oktobra 2020. godine; presudu Apelacionog suda AA. br. 682/2019 od 10. jula 2020. godine i presudu Osnovnog suda A. br. 1470/17 od 17. aprila 2019. godine, kao i da vrati predmet na ponovno razmatranje.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6.

(Pravo na pravično suđenje)

1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde. [...]

ZAKONIK Br. 03/L-109 O CARINI I AKCIZAMA NA KOSOVU

Član 33.

1. Vrednost uvežene robe je vrednost transakcije, to jest, stvarno plaćena cena ili se naplaćuje za robu kada je prodana za izvoz na Kosovo, prilagođena, kad je neophodno, u skladu sa članovima 36 i 37, pod uslovom da:

a) nema ograničenja da robom raspolaže ili upotrebljava kupac osim ograničenja koja:

- su uvedena ili se zahtevaju zakonikom ili ostalim javnim organima na Kosovu;

- su ograničena geografskim područjem u kome roba može da bude ponovo prodana, ili

- ne utiču suštinski na vrednost robe;

b) da prodaja ili cena ne podleže nekom uslovu ili razmatranju za koju vrednost ne može da se odredi u pogledu na robu koja se procenjuje;

c) da ni jedan deo dobiti od bilo koje ponovne prodaje, raspolaganja ili upotrebe robe od kupca neće prispeti posredno ili neposredno prodavcu, osim ukoliko se izvrši odgovarajuća prilagođavanje u skladu sa članom 36 i

d) da kupac i prodavac nisu povezani, ili kada su kupac i prodavac povezani onda je vrednost transakcije prihvatljiva za carinsku namenu po stavu 2.

2. za potrebe stava 1, važiće kao što sledi:

a) U utvrđivanju da li je vrednost transakcije prihvatljiva činjenica da su kupac i prodavac povezani neće biti sama po sebi dovoljna osnova da se vrednost transakcije smatra neprihvatljivom. Ukoliko je neophodno, okolnosti koje se odnose na prodaju se ispituju a vrednost transakcije se prihvata pod uslovom da njihov odnos nije uticao na cenu. Ako, u vezi sa informacijama koje je pružio deklarant ili drugačije, carinska služba ima osnove da smatra da je njihov odnos uticao na cenu, on treba da saopšti svoj stav deklarantu koje će dobiti razuman rok da odgovori. Ukoliko deklarant tako zahteva, saopštenje o stavki biće u pisanom obliku.

b) U kupoprodaji među povezanim licima, priznaje se vrednost transakcije, a roba se procenjuje u skladu sa stavom 1. kada deklarant pokaže da je ovakva vrednost približno jednaka jednoj od ovih pojava u isto ili u približno isto vreme:

(i) vrednost transakcije u kupoprodaji između kupca i prodavca koji nisu povezani na bilo koji naročit način, identične ili slične robe za izvoz na Kosovo;

(ii) vrednost identične ili slične robe, kao što je određeno članom 34 (2) (c);

(iii) vrednost identične ili slične robe, kao što je određeno članom 34 (2) (d).

U primeni prethodnog testa, uzeće se u obzir pokazane razlike u komercijalnoj vrednosti, kvantitativnoj vrednosti, elementima koji su nabrojani u članu 36 i troškovima kojima se izložio prodavac u kupoprodaji u kojoj on i kupac nisu

povezani i kada se takvim troškovima nije izložio prodavac u kupoprodaji u kojoj su on i kupac povezani.

c) Testovi izneti podstavom (b) upotrebljavaju se na inicijativu deklaranta i samo za svrhu poređenja. Vrednosti zamene ne utvrđuju se pomenutim podstavom.

3. Stvarno plaćena cena ili koja se naplaćuje, ukupna je isplata koju je izvršio ili treba da izvrši kupac u korist prodavca za uvezenu robu i obuhvata sve izvršene isplate ili isplate koje treba izvršiti kao uslov kupoprodaje uvezene robe od kupca prodavcu ili od kupca trećoj strani kako bi se ispunila obaveza prema prodavcu. Plaćanje ne mora neophodno da bude u obliku transfera novca. Plaćanje može da bude izvršeno na način kreditnog pisma ili instrumentom prenosa i može da bude direktno ili indirektno.

Aktivnosti, uključujući aktivnosti na tržištu, koje preduzima kupac na svoju odgovornost, osim onih za koje je prilagođavanje predviđeno po članu 36, ne smatraju se posrednom isplatom kupcu, iako se mogu smatrati kao dobit prodavcu ili su preduzete uz saglasnost prodavca, i njihovi troškovi se ne dodaju na stvarno plaćenu cenu ili cenu koja se treba platiti u određivanju vrednosti uvezene robe.

Član 34.

1. Kada se carinska vrednost ne može utvrditi po članu 33, ona će se utvrditi po kronološkom redu pod stavova (a), (b), (c) i (d), te stava 2, počevši od prvog podstava (drugih metod), koji dozvoljava utvrđivanje takve vrednosti, isključujući slučajeve kod podstavova (c) i (d) mogu se preskočiti na zahtev deklaranta;

Jedino u slučaju kada se vrednost ne može utvrditi na osnovu određenog podstava dozvoljava se primena propisa podstava koji je sledeći u redosledu i za njega.

2. Vrednost određena u skladu sa ovim članom je:

a) transakciona vrednost identične robe prodate za izvoz na Kosovo koja je izvežena u isto ili otprilike isto vreme kao i roba koja se procenjuje;

b) transakciona vrednost slične robe prodate za izvoz na Kosovo koja je izvežena u isto ili otprilike isto vreme kao i roba koja se procenjuje;

c) vrednost zasnovana na jediničnoj ceni po kojoj je uvežena roba za identičnu ili sličnu uvezenu robu prodana na Kosovu u najvećoj ukupnoj količini licima koja nisu povezana sa prodavcima; i

d) izračunata vrednost, koja se sastoji od svote:

- cene koštanja ili vrednosti materijala i izrade ili drugog postupka proizvodnje primenjenog u proizvodnji uvezene robe,

- iznosa profita i opštih troškova jednakih onim koji se obično ogledaju u prodaji robe iste klase ili vrste kao i robe koja se procenjuje a koja je proizvedena u zemlji izvoznici za izvoz na Kosovo, i

- cene koštanja ili vrednosti artikala opisano u članu 36 (1) (e).

3. Pravila ili dalji uslovi za primenu stava 2 ovog člana biće utvrđeni administrativnim Uputstvom za primenu ovog zakonika.

Član 35

1. Kada vrednost uvežene robe ne može da bude utvrđena članom 33. ili 34., utvrđuje se, na osnovu raspoloživih podataka na Kosovu, uz korišćenje razumnih sredstva dosledno principima i opštim odredbama iz:

- sporazuma o primeni Člana VII Opšteg sporazuma o tarifama i trgovini iz 1994. godine;

- Člana VII Opšteg sporazuma o tarifama i trgovini iz 1994. godine; i

- odredbama ovog Poglavlja.

2. U slučajevima kada se primenjuje stav 1 ni jedna vrednost ne može da bude utvrđena na osnovu:

a) prodajne cene na Kosovu robe koja je proizvedena na Kosovu; ili

b) sistema koji predviđa prihvatanje za potrebe carine više od dve alternativne vrednosti; ili

c) cene robe na domaćem tržištu zemlje izvoznice; ili

d) troškova proizvodnje, osim izračunate vrednosti koja je određena za identičnu ili sličnu robu u skladu sa članom 33 (2) (d);

e) izvoznih cena za druge zemlje osim Kosova;

f) minimalne vrednosti za carinske potrebe; ili

g) proizvoljne ili fiktivne vrednosti.

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO Br. 11/2009 ZA PRIMENU ZAKONA CARINE I AKCIZA

GLAVA IV CARINSKA VREDNOST POGLAVLJE 1

Opšte odredbe Član 60

1. Za primenu odredba iz člana 32. do 35. iz Carinskog zakona i akcize, onih iz glave, Carine Kosova moraju biti u skladu sa odredbama koje su navedene u Aneksu 12. Odredbe navedene u prvoj koloni Aneksa 12, treba da se sprovode u smislu tumačenja koji se prikazuje u drugoj koloni.

2. Ako je potrebno da se odnose na opštepriznatim principima održavanja računa pri određivanju carinske vrednosti, morate da primenite odredbe iz Aneksa 13.

Član 61.

1. Za ciljeve iz ove glave:

a) „Sporazum“ znači Sporazum za sprovođenje člana VII iz Opšteg sporazuma za tarifu i trgovinu postignuto okvirom postignuto u okviru multilateralnih trgovinskih sporazuma godine 1973. do 1979. i shodno odeljku 3 5.1 iz Zakona;

b) „Proizvedena roba“ obuhvata robu koja je uzgojena, proizvedena ili izvađena ispod površine zemlje ili iz mineralnih resursa;

c) „Ista roba“ znači roba koja je proizvedena u istoj zemlji, koja je ista u svakom pogledu, obuhvatajući i fizička svojstva, i reputaciju. Male razlike u izgledu ne čine neki veliki razlog da bi se roba smatrala kao različita;

d) „Slična roba“ znači roba koje je proizvedena u istoj zemlji, koje i ako nisu iste u svakom pogledu, imaju neka slična svojstva ili neki sličan materijal, koji omogućava da vrše mnoge iste funkcije i iz komercijalnog vida su neizmenjive; Kvalitet robe, njihov izgled postojanje zaštitnog znaka, između ostalog su faktori koji utiču na određivanje robe da li je slična;

e) „Roba iste klase ili iste vrste“ znači roba koja se svrstava u okviru grupe ili ranga robe proizvedena od posebne industrije ili u posebnom industrijskom odseku obuhvatajući identične i sličnu robu;

2. „ista roba i slična“, ne primeni se za robu koja predstavlja inženjerski rad, za razvoj, umetnički radovi, radovi za projektiranja, crteži i razne skice, za koje nije urađen neko popravljavanje shodno članu 36.1 (b) (iv) iz Zakona, jer takvi elementi su preduzeti na Kosovu.

Član 62.

1. Za ciljeve Glave II, Poglavlje 5 Zakona i ove Glave, lica će se smatrati da su u vezi samo ako:

a) su službenici ili direktori drugih preduzeća;

b) da su pravno priznati poslovni partneri;

c) oni su poslodavac i zaposleni;

d) bilo koje lice direktno ili indirektno ima vlasništvo, kontroliše ili poseduje 5% ili više od najistaknutijih pravom glasa ili deonica iz oba od njih;

e) jedan od njih direktno ili indirektno kontroliše drugoga;

f) obojica su direktno ili indirektno pod kontrolom trećeg lica, ili

g) ona zajedno direktno ili indirektno kontrolišu treće lica, ili

h) su članovi iste porodice. Lica će se smatrati da su članovi iste porodice samo ako oni stoje na neki od sledećih veza da jedni drugima:

[...]

2. Za svrhe ove Glave, lica koja su povezana u poslovanju sa jednim drugom u da je jedan jedini posrednik, jedini distributer ili isključivi koncesionar, bilo kako je naimenovanje, smatrata će se da je u vezi samo ako oni spadaju u kriterijume stava 1.

Član 63.

Za potrebe utvrđivanja carinske vrednosti prema članu 33 Zakona, robe u odnosu na koje cena nije stvarno plaćena u predviđeno vreme za određivanje vrednosti za carinske svrhe, ili koja treba da se plaća da se podmiri na vreme, kao opšte pravilo uzima se kao osnova za carinsku vrednost.

Član 64.

1. Gde roba koja je izabrana za slobodan promet deo veće količine iste robe kupljene u jednoj transakciji, po ceni stvarno plaćene ili koja treba da se plati shodno članu 33.1 Zakona biti će predstavljena proporcijonalno od ukupne cene predstavljeno za robu koja ima ukupnu količinu kupljene robe.

Razdvajanje cene koja je plaćena ili koja se plaća može se takođe primeniti i u slučaju gubitka dela pošiljke ili kada je roba koja se vrednuje oštećena pre puštanja u slobodan promet.

2. Nakon puštanja robe u slobodnom prometu usaglašavanje robe koja je u stvari plaćena ili je plaćena za robu, gde prodavač izvršava za kupca, može se imati u vidu za određivanje carinske vrednosti u skladu sa članom 33. Zakona, akio Carina dokazuje da:

- a) roba je oštećena u ovom trenutku kao po odeljku 71. iz Zakona;
- b) prodavac je prilagođavanja (vrši izmenu) u vršenju obaveze garancije predviđeno kupo-prodajnim ugovorom, koja je zaključio pre nego što je roba puštena u slobodan promet;
- c) Nedostaci robe nisu uzete u obzir u relevantnom kupo-prodajnom ugovoru.

3. Plaćena cena ili podmirena usklađena je stavom 2, mogu se uzeti u obzir samo ako je to usaglašavanje napravljena u roku od 12 meseci od dana prihvatanja deklaracije za ulazak u slobodan promet.

Član 65.

Gde je cena stvarno plaćena ili podmirena za potrebe člana 33.1 Zakona sadrži iznos (vrednost) u odnosu na unutrašnje poreza koji se primenjuje u zemlji porekla ili izvoza u vezi sa konkretnom robom, dati iznos ne može biti uključen u carinsku vrednost, pod uslovom da to može da se dokaže pred carinom, da konkretna roba je oslobođena ili će biti oslobođen od ovog poreza u korist kupca.

Član 66.

1. Za potrebe člana 33. Zakona, činjenica da je roba koja je predmet prodaje izabrana za slobodan promet, se smatra kao adekvatan pokazatelj da su oni prodati za izvoz na Kosovo. U slučaju uzastopnih prodaje pre nego što proceni,

samo poslednja prodaja, što je dovelo do uvođenja robe na Kosovo, ili prodaja koja se odvija na Kosovu, pre ulaska u slobodan promet robe treba da čine takve indikacije.

Kada deklarisan cena odnosi se na prodaju pred poslednje prodaje na osnovu kojih roba je uvedena na Kosovo, onda mora se pokazati pred Carinom da ova prodaja robe je za izvoz na Kosovo.

Odredbe člana 88 do 92 se primeni:

2. Kada je roba korišćena u nekom drugom mestu preko vremena prodaje i puštanja u slobodan promet, carinska vrednost treba da je vrednost transakcije.

3. Kupac ne treba da ispuni nijedan drugi uslov od onoga koji je bio deo prodajnog ugovora.

Član 67.

1. Gde, u primeni članu 33.1 (b) Zakona, utvrđeno je da prodaja ili cena uvezene robe pod uslovom podlaže nekom uslovu ili nadoknada vrednosti, vrednost koja je određuje, ova vrednost se smatra kao indirektno plaćanje od strane kupca za prodavca i deo cene stvarno plaćene ili podmirene cene, pod uslovom ili kasnije je vezana za to:

a) Aktivnost za koju se primenjuje član 33.3 (b) Zakona; ili

c) Faktor kome treba dodati cenu koja je plaćena ili podmirena na osnovu odredba iz člana 36.1 do 36.5 Zakona.

Član 68.

1. Za potrebe člana 33.3 (b) Zakona, pojam "marketinške aktivnosti", znači sve aktivnosti vezane za oglašavanje i unapređenje prodaje robe i sve aktivnosti vezane za prava i garancije o njima.

2. Takve aktivnosti preduzete od strane kupca smatra se da su preduzeti na sopstveni račun, čak i ako se obavlja u skladu sa primljenom obavezom kupca, nakon dogovora sa prodavcem

[...]

Član 91.

Lice iz člana 88 (2) ovog akta dostavlja carini kopiju fakture u kojem je predstavljena vrednost uvezene robe. Kada carinska vrednost je deklarisan u pisanoj formi, carina će zadržati kopiju.

Dokumenta koja treba priložiti carinske deklaracije

Član 123.

1. Sledeća dokumenta prilaže se carinske deklaracije za stavljanje robe u slobodan promet:

- a) *Faktura na osnovu koje se prijavljuje carinska vrednost robe, kao što je propisano članom 91 ovog akta;*
- b) *Kada se zahteva prema članu 88 ovog akta, deklaracija o carinskoj vrednosti robe se obavlja u skladu sa uslovima utvrđenim u navedenom članu;*
- c) *Dokumenti potrebni za primenu preferencijalnog tarifnog aranžmana i druge mere koje proističu iz pravnih pravila koja se primenjuju na robu prijavljenu;*
- d) *Sve druge dokumente potrebne za primenu odredbi koja regulišu puštanje u slobodan promet robe prijavljene.*

2. Carina može zahtevati da u trenutku podnošenje deklaracije da podnosi i dokumenat prevoza ili kada je potrebno, podnošenje dokumenata u vezi sa prethodnim carinskog postupka. Kada se predstavlja samo jedan artikal u dva ili više paketa, Carina može da zahteva dostavljanje liste pakovanja ili ekvivalenti dokument koji prikazuje sadržaj svakog pakovanja.

3. Kada roba ispunjava uslove za oslobađanje od uvoznih carina, dokumenta iz stava 1 (a), (b) i (c) ne bi trebalo da bude potrebno, osim ako carina smatra potrebnim radi primene odredaba kojima se reguliše stavljanje robe u slobodan promet.

ZAKON Br. 04/L-102 ZA IZMENU I DOPUNU ZAKONA O PORESKOJ UPRAVI I PORESKOM POSTUPKU Br. 03/L-222

Član 81.G
Sudska rasprava

- 1. Fiskalna divizija Administrativnog departmana Osnovnog suda i Apelacionog suda je dužna da održi javnu sudsku raspravu u kojoj se slušaju stranke i razmatraju dokazi.*
- 2. Sud može da održi zatvorene sednice, kada postoje odgovarajući razlozi u pogledu bezbednosti i poverljivih pitanja koja su obuhvaćena.*

Ocena prihvatljivosti zahteva

- 34. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, predviđeni Zakonom i dalje precizirani Poslovnikom.
- 35. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

36. Sud se takođe poziva i na stav 4. člana 21. [Opšta načela] Ustava, koji utvrđuje: *“Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”*.
37. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu pozivajući se na navodne povrede svojih osnovnih prava i sloboda koje važe kako za pojedince, tako i za pravna lica (vidi slučaj Suda KI41/09, podnosilac zahteva *Univerzitet AAB-RIINVEST L.L.C.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14; i vidi slučaj KI26/19, podnosilac *Xhavit Thaqi, vlasnik kompanije "NTP INTERBAJ"*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. oktobra 2020. godine, stav 56).
38. Sud, takođe, razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Zakonom. S tim u vezi, Sud se poziva na članove 47. (Individualni zahtev), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji utvrđuju:

Član 47.
(Individualni zahtevi)

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.
(Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
(Rokovi)

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

39. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno rešenje Vrhovnog suda Kosova ARJ-UZVP-br. 72/2020 od 28. oktobra 2020. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio osnovna prava i slobode za koja tvrdi da su mu povređena u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokovima određenim u članu 49. Zakona.
40. Sud, takođe, utvrđuje da zahtev podnosioca zahteva ispunjava i uslove prihvatljivosti koji su propisani stavom (1) pravila 39. Poslovnika i da se isti ne može proglasiti neprihvatljivim na osnovu uslova utvrđenih stavom (3) pravila 39. Poslovnika. Sud, takođe, naglašava da zahtev nije očigledno neosnovan na

ustavnim osnovama, kao što je utvrđeno u stavu (2) pravila 39. Poslovnika, pa se stoga isti mora proglasiti prihvatljivim i mora se razmotriti njegov meritum.

Meritum

41. Sud podseća da je podnosilac zahteva kao uvozna kompanija deklarirao za carinjenje robu od "Kompanije L" u relevantnim JCI. Vrednost robe koju je podnosilac zahteva prijavio u ICI Merdare, osporena je od strane Carine Kosova koja je ponovo procenila vrednost robe na osnovu metode 6 vrednovanja prema članu 35. Zakonika o carini i akcizama. Ovu odluku je podnosilac zahteva osporio u drugom stepenu kod Carine Kosova, koja je navela da je Centralna prijemna kancelarija pravilno postupila (i) jer vrednost robe koja je deklarirana za carinjenje ne predstavlja stvarnu vrednost plaćenu za robu za potrebe uvoza jer je deklarirana vrednost manja od stvarno plaćene vrednosti, u smislu člana 33. Zakonika o carini i akcizama; i (ii) zato što je izvršila procenu robe na osnovu metode 6 vrednovanja iz člana 35. Zakonika o carini i akcizama, pošto podaci koji su dobijeni iz redovnih carinjenja odražavaju stvarnu vrednost sporne predmetne robe i u konkretnom slučaju je kao referentna vrednost uzeta cena robe iz dosijea vrednosti, odnosno cene preuzete iz Reuters sistema kao cene na berzi u vreme kupovine robe. Carina Kosova je dalje navela da ugovor koji je predočio subjekat u postupku nisu potpisale i overile stranke i da se isti ne razlikuje od proforma fakture, osim izmene "Proforma Invoice" u "Contract", pa stoga isti ne predstavlja verodostojnu ispravu.
42. Podnosilac zahteva se žalio redovnim sudovima, gde je prvobitno Osnovni sud naveo (i) da je pravilno postupljeno kada je procena robe zasnovana na metodi 6 vrednovanja iz člana 35. Zakonika o carini i akcizama, na osnovu podataka pribavljenih od Carine Kosova jer su ti podaci dobijeni redovnim carinjenjima u ograncima, a kao relevantna vrednost su uzete cene preuzete iz Reuters sistema kao cene na berzi u vreme kupovine robe, JCI R13880/2016; (ii) propratna dokumentacija o predmetnoj robi je ocenjena kao nedovoljan dokaz jer ugovor koji je predočio podnosilac zahteva nisu potpisale i overile stranke i jer se isti ni po čemu nije razlikovao od proforma fakture. Inače, sve tri sudske instance su se u suštini pozivale na pitanje neslaganja deklarirane vrednosti predmetne robe plaćene transakcijom od 9. marta 2017. i 6. juna 2017. godine u TEB banci i na činjenicu da se iste, u iznosu od 7.600 USD i 5.400 USD ne slažu sa vrednošću propratne fakture o carinskoj robi br. SHX/MONIo1 od 20. aprila 2017. godine u ukupnom iznosu od 22.000 USD i ugovora sa istom vrednošću. Podnosilac zahteva je u svojoj žalbi pred Apelacionim sudom i u svom zahtevu za vanredno preispitivanje pred Vrhovnim sudom, naveo pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje jer je, po njegovom mišljenju, prvostepeni sud pogrešio kada je čitao sadržaj bankarskog transfera od 6. juna 2017. godine jer je smatrao da je uplaćen iznos od **5.400 USD**, ali se iz spisa predmeta primećuje da se radi o iznosu od **15.400 USD**, i naglašava da je u fakturi SHX/MONIo1 od 24. februara 2017. godine naznačena vrednost 22.000,00 USD i uplata od 1.000,00 USD na ime etiketa za predmetne proizvode koja ne ulazi u carinsku osnovicu, te da su oba naloga za plaćanje u iznosu od 23.000,00 USD plaćena na ime predmetne fakture što je u skladu sa vrednostima uplata po ovoj fakturi.
43. Sledstveno tome, glavni navod podnosioca zahteva pred Sudom predstavlja pitanje utvrđivanja činjeničnog stanja, gde on tvrdi da Vrhovni sud nije ispitao,

odnosno nije obrazložio njegov navod koji se odnosi na stvarni iznos koji je plaćen transakcijom od 6. juna 2017. godine jer su sve instance pogrešno pročitale iznos od 15.400 USD, koji je u sudskim odlukama naznačen kao iznos od 5.400 USD. S tim u vezi, podnosilac zahteva smatra da je povodom navoda koji se odnose na nedostatak finansijske dokumentacije za dokazivanje cene robe, Vrhovni sud uvažio stanovište nižih instanci uprkos tome što bankarski transferi potvrđuju slaganje sa fakturom i potvrđuju cenu robe.

44. Drugo, podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud morao da pazi po službenoj dužnosti i utvrdi povredu jer Apelacioni sud nije održao sudsku raspravu u skladu sa članom 81G Zakona br. 04/L-102 za izmenu i dopunu Zakona o Poreskoj upravi i poreskom postupku 03/L-222. Shodno tome, Sud će ispitati navode podnosioca zahteva o povredi njegovog prava na pravično i nepristrasno suđenje, tako što će prvo izložiti opšta načela koja su razvijena praksom ESLJP-a i praksom ovog Suda u vezi sa obrazlaganjem sudskih odluka i ispitati navod koji se odnosi na činjenično stanje i pitanje održavanja sudske rasprave.
45. Sledstveno, Sud će na osnovu specifičnosti konkretnog slučaja primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u saglasnosti sa kojom je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.

I. Povodom navoda o neobrazloženoj sudskoj odluci

(i) Opšta načela koja se odnose na obrazlaganje sudskih odluka

46. Kada je reč o pravu na obrazloženu sudsku odluku koje je zagarantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, Sud pre svega naglašava da on već ima konsolidovanu sudsku praksu po ovom pitanju. Ova praksa je izgrađena zasnovano na sudskoj praksi ESLJP-a, uključujući, ali ne ograničavajući se na predmete *Hadjianastassiou protiv Grčke*, presuda od 16. decembra 1992. godine; *Van de Hurk protiv Holandije*, presuda od 19. aprila 1994. godine; *Hiro Balani protiv Španije*, presuda od 9. decembra 1994. godine; *Higgins i drugi protiv Francuske*, presuda od 19. februara 1998. godine; *Garcia Ruiz protiv Španije*, presuda od 21. januara 1999. godine; *Hirvisaari protiv Finske*, presuda od 27. septembra 2001. godine; *Suominen protiv Finske*, presuda od 1. jula 2003. godine; *Buzescu protiv Rumunije*, presuda od 24. maja 2005. godine; *Pronina protiv Ukrajine*, presuda od 18. jula 2006. godine; i *Tatishvili protiv Rusije*, presuda od 22. februara 2007. godine. Pored toga, osnovna načela koja se odnose na pravo na obrazloženu sudsku odluku razrađena su i u slučajevima ovog Suda, uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve KI22/16, podnosilac *Naser Husaj*, presuda od 9. juna 2017. godine; KI97/16, podnosilac *IKK Classic*, presuda od 9. januara 2018. godine; KI143/16, podnosilac *Muharrem Blaku i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. juna 2018. godine; KI87/18, podnosilac zahteva *IF Skadiforsikring*, presuda od 27. februara 2019. godine, KI24/17, podnosilac *Bedri Salihu*, presuda od 27. maja 2019. godine, KI35/18, podnosilac *Bayerische Versicherungsverband*, presuda od 11. decembra 2019. godine; kao i slučaj Suda KI230/19, podnosilac *Albert Rakipi*, presuda od 9. decembra 2020. godine, stav 135).

47. U principu, Sud naglašava da garancije sadržane u članu 6. EKLJP obuhvataju i obavezu sudova da navedu dovoljna obrazloženja svojih odluka (vidi, predmet ESLJP-a *H. protiv Belgije*, presuda od 30. novembra 1987. godine, stav 53; vidi i slučaj Suda KI230/19, podnosilac *Albert Rakipi*, citiran u tekstu iznad, stav 139 i slučaj Suda KI87/18, podnosilac *IF Skadiforsikring*, stav 44).
48. Sud takođe naglašava da zasnovano na njegovoj sudskoj praksi, prilikom ocene načela koje se odnosi na pravilno sprovođenje pravde, odluke sudova moraju sadržavati obrazloženje na kojem se zasnivaju. Obim u kojem se primenjuje ova obaveza navođenja razloga može varirati u zavisnosti od prirode odluke i mora se odrediti u svetlu okolnosti konkretnog slučaja. Suštinski argumenti podnosioca zahteva su ti na koje se mora odgovoriti, a navedeni razlozi moraju biti zasnovani na važećem zakonu (vidi, slično tome, predmete ESLJP-a *Garcia Ruiz protiv Španije*, predstavka br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 29; *Hiro Balani protiv Španije*, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 27; i *Higgins i drugi protiv Francuske*, stav 42, vidi, takođe, slučaj Suda KI97/16, podnosilac *IKK Classic*, citiran u tekstu iznad, stav 48; i slučaj KI87/18, podnosilac *IF Skadeforsikring*, citiran u tekstu iznad, stav 48). Iako ne traži da se detaljno odgovori na svaki prigovor koji predoči podnosilac zahteva, ta obaveza ipak podrazumeva da stranke u sudskom postupku mogu očekivati konkretan i izričit odgovor na one svoje navode koji su odlučujući za ishod sprovedenog postupka (vidi predmet *Moreira Ferreira protiv Portugalije*, presuda od 5. jula 2011. godine, stav 84 i sve tu korišćene reference; kao i slučaj Suda KI230/19, podnosilac *Albert Rakipi*, presuda od 9. decembra 2020. godine, stav 137).
49. Pored toga, Sud se poziva i na svoju sudsku praksu u kojoj utvrđuje da obrazloženje odluke treba da navede odnos između nalaza merituma i razmatranja dokaza, s jedne strane, i pravne zaključke suda, s druge strane. Presuda suda će povrediti ustavni princip zabrane proizvoljnosti u odlučivanju ako dato obrazloženje ne sadrži utvrđene činjenice, zakonske odredbe i logičan odnos među njima (Ustavni sud, slučajevi br. KI72/12, *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, presuda od 17. decembra 2012. godine, stav 61; br. KI135/14, *IKK Classic*, presuda od 9. februara 2016. godine, stav 58, i KI96/16, *IKK Classic*, presuda od 8. decembra 2017. godine, vidi slučajeve Suda KI87/18, podnosilac *“IF Skadeforsikring”*, presuda od 27. februara 2019. godine, stav 44; KI138/19, podnosilac *Ibish Raci*, citiran u tekstu iznad, stav 45; kao i slučaj Suda KI230/19, podnosilac *Albert Rakipi*, presuda od 9. decembra 2020. godine, stav 138).
- (ii) *Primena ovih načela u okolnostima konkretnog slučaja*
50. Sud podseća da se podnosilac zahteva žali na obrazloženje koje su dali redovni sudovi u pogledu vrednosti transakcije, odnosno na činjenicu da je prvostepeni sud pogrešio u čitanju sadržaja bankarskog transfera od 6. juna 2017. godine, jer je smatrao da je uplaćen iznos od **5.400 USD**, ali se iz spisa predmeta vidi da je isti **15.400 USD** i naglašava da vrednost naznačena u fakturi SHX/MONIO1 od 24. februara 2017. godine 22.000.00 USD i iznos od 1.000,00 USD na ime etiketa za predmetne proizvode, koji ne ulazi u carinsku osnovicu i da su oba naloga za plaćanje u iznosu od 23.000.00 USD plaćena na ime predmetne fakture i da isti odgovara vrednostima uplata po ovoj fakturi. Prema navodima podnosioca zahteva, ova greška je preneti i u presude Apelacionog i Vrhovnog

suda. Drugo, podnosilac zahteva tvrdi da Vrhovni sud nije utvrdio povredu u pogledu činjenice da Apelacioni sud nije održao sudsku raspravu kako se zahteva članom 81G Zakona br. 04/L-102 za izmenu i dopunu Zakona o Poreskoj upravi i poreskom postupku br. 03/L-222, bez obrazloženja po ovom pitanju.

51. U tom smislu, Sud prvo podseća na obrazloženja redovnih sudova koja se odnose na odbijanje navoda podnosioca zahteva. U tom pogledu, Sud podseća da je Apelacioni sud svojom presudom AA. br. 682/2019, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i obrazložio sledeće:

“[...] što se tiče žalbenih navoda za pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, ovo veće smatra da je prvostepeni sud prilikom razmatranja tužbe tužioca, izveo dovoljno dokaza koji potvrđuju da su tvrdnje tužioca neosnovane, jer iz izvedenih dokaza, sud nije mogao da utvrdi jedno drugo činjenično stanje koju je utvrdio tuženi organ tokom upravnog procesuiranja, jer sud ne osporava činjenice da u bankarskim transakcijama predstavljenim u spise predmeta, kao korisnik sredstava je izvoznik – subjekat [“Kompanija L”], međutim vrednosti ovih transakcija deklarisanе robe u Jedinствenoј carinskoј ispravi R-13844 od 16.06.2017. godine u ZBD Merdare. Sud nije mogao da usklađuje vrednost deklarisanе predmete robe sa vrednošću plaćenu transakcije predstavljene prema bankarskim transferima od 09.03.2017. godine i od 06.06.2017. godine TEB Bank, tužilac ni na sudskom ročištu nije razjasnio zašto vrednost ovih transakcija u iznosu od 7600 USD i 5400 USD, ne usklađuju se sa vrednošću pratećeg računa carinske robe br. SHX/MONI01 od 20.04.2017. godine koja ima totalnu vrednost od 22000 USD i ugovora od 24.02.2017. godine, koja ima istu vrednost. Stoga, sud od izvedenih dokaza nije mogao da utvrđuje da je tužilac platio izvozniku realnu vrednost predmetne robe prema pratećom računu robe. Stoga, prvostepeni sud je pravilno odlučio kada je ocenio da je tuženi postupio pravilno kada je osporenom odlukom potvrdio ponovno procenjivanje predmetne robe iz centralne prijemne kancelarije, primenjujući metodu 6. procene iz člana 35. Zakonika carina i akciza, odnosno dostupnim dokazima koje ima Carina Kosova (JCI R-13880/2016). Stoga, s pravom se utvrđuje da tužilac u ovom upravnom sporu nije dokazao da je vrednost predmetne robe približna sa vrednošću identičnih ili sličnih roba prodatih za izvoz na Kosovo, predstavljenih u isto vreme, što u ovom slučaju bi se primenio član 34. stav 2, tačka a) i b) Zakonika carina i akciza Kosova.

Veće ovog suda, polazeći iz takvog stanja stvari, nalazi da prvostepeni sud nije našao osnovane činjenice koji argumentuju da je tužilac platio izvozniku realnu vrednost predmetne robe. Stoga, prvostepeni sud je s pravom ocenio da je tuženi pravilno postupio kada je sa osporenom presudom potvrdio ponovno ocenjivanje predmete robe, primenjujući metodu 6. procenjivanja iz člana 35. Zakonika carina i akciza Kosova, jer su ovi podaci uzeti iz redovnih carinjenja po filijalama i kao referentna vrednost je uzeta cena robe iz dosijea vrednosti, odnosno cene uzete od Reuters kao cena berze u vreme kupovine roba, JCI-a R-13880/2016. Stoga polazeći iz takvog stanja stvari, ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud pravilno postupio kada se zasnivao na odredbe ZUS-a, ZPP-a, Zakona br. 04/L-102 o izmeni i dopuni

Zakona o Poreskoj administraciji i procedure br. 03/L-222 kao i Zakonika br. 03/L-109 carina i akciza Kosova”.

52. Kada je reč o vrednosti robe, Apelacioni sud je obrazložio sledeće:

“Cena transakcije i realna cena plaćena za robu koju je uvezio i deklarirao preko sporne carinske deklaracije je 22.000.00 USD. Uslovi narudžbine za ovu robu su određeni na osnovu pariteta CFR Drač. Vrednost ove robe je napisana u račun SHX/MONI01 od 24.02.2017. godine, odnosno iznos od 22.000.00 USD, zatim na istom računu od izvoznika je dodato i plaćanje od 1.000.00 USD na ime stavljanja etiketa u predmetnoj robi. Ove žalbene navode ovo veće nije uvažilo jer je ocenilo da su isti neosnovani, ne argumentovani u konkretne dokaze i nemaju zakonsku podršku da se uvažavaju, zbog činjenice jer prvostepeni sud iz izvođenja svih dokaza u ovom postupku upravnog spora, došao do zaključka da tužilac nije bio u stanju da sudu dokazuje dokaze koji dokazuju vrednost plaćene transakcije za predmetnu robu tako da i prema oceni veća ovog suda, ne mogu se prihvatiti navodi da je prateća dokumentacija robe u skladu sa članom 123. Administrativnog uputstva 11/2009 za primenu zakona carine i akciza Kosova. Stoga, prema oceni veća ovog suda, u konkretnom slučaju je ubedljivo i na neosporiv način utvrđeno da ne postoje dovoljni dokazi koji dokazuju da je tužilac platio stvarnu vrednost transakcije predmetne robe. Stoga, pobijena presuda prvog stepena je jasna i razumljiva kao i sadrži dovoljno razloga o odlučujućim činjenicama koje prihvata i ovaj sud, tako da se žalba tužioca odbila kao neosnovana a pobijana presuda je potvrđena kao pravilna i zakonita”.

53. Sud, takođe, podseća da je Vrhovni sud svojim rešenjem ARJ-UZVP-br. 72/2020, pozivajući se na izvedene dokaze, odnosno činjenično stanje, obrazložio sledeće:

“[...] sudovi nižeg stepena [...] su pravilno utvrdili da se u spisima predmeta nije mogao pronaći nijedan dokaz koji bi utvrdio da je tužilac platio realnu vrednost transakcije uvezene robe, predviđeno članom 33. Zakonika br. 03/L-109 Carine i akciza Kosova i da prateća dokumentacija predmetne robe nije u skladu sa članom 123. Administrativnog uputstva 11/2009. Da bi se priznala uplaćena vrednost transakcije prema metodi za određivanje vrednosti uvezene robe, na osnovu člana 34. stav 2, tačka (a) i (b) Zakonika o carini i akcizama Kosova, tužilac, u konkretnom slučaju mora dokazati da je vrednost predmetne robe približna sa vrednošću identične ili slične robe prodane za izvoz na Kosovo. Prema mišljenju ovog suda, prema bankarskim transakcijama podnetim u spisima predmeta, ne osporava se da “Kompanija L” je korisnik, već sud nije mogao da usklađuje vrednost ovih transakcija sa vrednošću deklarisanu predmetne robe prema pratećem računu predstavljenom za deklarisanu robu u [JCI] R13844/16.06.2017 u ZBD Merdare. Sud nije mogao da usklađuje deklarisanu vrednost predmetne robe sa vrednošću uplaćene transakcije predstavljene prema bankarskim transferima od 09.03.2017. godine u iznosu od 7.600 USD, i od 06.06.2017. godine u iznosu od 5.400 USD i zašto se vrednost ovih transakcija ne usklađuje sa vrednošću pratećeg računa SHX/MONI01 od

20.04.2017. godine sa računom ukupnom vrednošću 22.000 USD i ugovora od 24.02.2017. godine, koji ima istu vrednost“.

54. Vrhovni sud je dalje naveo:

[...] ovaj sud je mišljenja da tužilac nije predstavio potpunu i usklađenu dokumentaciju sa realnom vrednošću plaćene robe. Odnosno, odlučujuće činjenice sa onim relevantnim, kao što su bankarski transferi i deklaracija izvoza, usklađeni sa vrednostima računa, u smislu člana 123. Administrativnog uputstva 11/2009, sud nije mogao da ih utvrđuje, stoga nije mogao da prihvati navod iz tužbe da deklarisanu vrednost robe predstavlja njegovu realnu vrednost. Stoga ovaj sud priznaje nalaze tuženog organa da tužilac nije predstavio kompletiranu dokumentaciju kojom bi se utvrdilo da deklarisanu cenu, istovremeno je i realna vrednost robe (član 34. stav 2, tačka (a) i (b) Zakonika carine i akciza Kosova). Pošto sudovi nižih stepeni na osnovu dokaza i spisa predmeta nisu mogli utvrditi navode tužioca da tužilac nije platio izvozniku realnu vrednost na osnovu računa, proizilazi da sudovi nižih stepeni, na pravilan način su utvrdili da je tuženi postupio na zakonit način kada je odlučio u vezi sa novom procenom predmetne robe i primenu metode broj 6, predviđene članom 35. Zakonika br. 03/L-109 o carini i akcize, odnosno procenu na osnovu podataka kojima raspolaže carina”.

55. Sud podseća da se u slučajevima kada trećestepeni sud, kao što je to u slučaju podnosioca zahteva Vrhovni sud, koji potvrđuje odluke koje su doneli niži sudovi – njegova obaveza da obrazloži donetu odluku razlikuje od slučajeva kada sud preinačuje donete odluke nižih sudova. U konkretnom slučaju, Vrhovni sud nije preinačio odluku Apelacionog suda, niti onu Osnovnog suda, kojima su odbijene tužba i žalba podnosioca zahteva, već je samo potvrdio njihovu zakonitost, iz razloga što, po Vrhovnom sudu, nije došlo do bitnih povreda postupka i pogrešne primene materijalnog prava u ovom postupku (vidi, *mutatis mutandis*, slučajeve Suda KI194/18, podnosioci *Kadri Muriqi i Zenun Muriqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. februara 2020. godine, stav 106; i KI122/19, podnosilac *F.M.*, rešenje o neprihvatljivosti od 9. jula 2020. godine, stav 100).
56. Na osnovu gore navedenih obrazloženja Apelacionog i Vrhovnog suda, Sud primećuje da su oba suda, u suštini, obrazložila (i) da podnosilac zahteva, kako bi se priznala plaćena transakciona vrednost prema metodi za utvrđivanje vrednosti uvezene robe iz člana 34. stav 2. tačka (a) i (b) Zakonika o carini i akcizama, mora da dokaže da je vrednost predmetne robe približna vrednosti iste ili slične robe prodane za izvoz na Kosovo; (ii) da je s obzirom na to da se nije moglo utvrditi da je podnosilac zahteva platio izvozniku realnu vrednost na osnovu faktura, pravilno odlučeno u vezi sa novom procenom predmetne robe i primenom metode broj 6 predviđene članom 35. Zakonika o carini i akcizama; (iii) da propratna dokumentacija robe nije u skladu sa članom 123. Administrativnog uputstva 11/2009; (iv) da se nije moglo izvršiti usklađivanje deklarisanu vrednosti predmetne robe sa plaćenom transakcionom vrednošću predstavljenom bankarskim transferima u TEB banci od 9. marta 2017. godine u iznosu od 7.600 USD i 6. juna 2017. godine u iznosu od 5.400 USD i da se oni ne slažu sa vrednošću propratne fakture o carinskoj robi br. SHX/MONI01 od

20. aprila 2017. godine u ukupnom iznosu od 22.000 USD i ugovorom od 24. februara 2017. godine koji ima istu vrednost.

57. Apelacioni sud je dalje naveo da je vrednost robe u fakturi SHX/MONIO1 od 24. marta 2017. godine, naznačena u iznosu od 22.000,00 USD, a da je zatim u istoj fakturi izvoznik pridodao i iznos od 1.000,00 USD na ime stavljanja etiketa na predmetne proizvode. Međutim, Apelacioni sud je naglasio da podnosilac zahteva nije mogao da potvrdi pred sudom dokaze koji dokazuju vrednost transakcije plaćene za predmetnu robu.
58. Iz zakonskih odredbi koje su u ovom slučaju primenili redovni sudovi, Sud primećuje da Zakonik o carini i akcizama, u svom članu 34. stavu 2, utvrđuje da će carinska vrednost određena u skladu sa tim članom biti, pod tačkom (a) transakciona vrednost identične robe prodate za izvoz na Kosovo koja je izvezena u isto ili približno isto vreme kao i roba koja se procenjuje i (b) transakciona vrednost slične robe prodate za izvoz na Kosovo koja je izvezena u isto ili približno isto vreme kao i roba koja se procenjuje. Nakon toga, ovaj Zakonik u članu 35. stavu 1. propisuje da se u slučaju kada se carinska vrednost uvezene robe ne može utvrditi na osnovu člana 33. ili 34., ista utvrđuje na osnovu raspoloživih podataka na Kosovu, uz korišćenje razumnih metoda u skladu sa opštim principima i odredbama. S tim u vezi, Sud podseća da nije prihvaćen navod podnosioca zahteva da je platio stvarnu vrednost transakcije za uvezenu robu, kako je predviđeno članom 33. Zakonika o carini i akcizama i da nije priznata plaćena transakciona vrednost prema metodi za utvrđivanje vrednosti uvezene robe iz člana 34. stav (a) i (b) Zakonika o carini i akcizama. Na kraju, što se tiče dostavljenih dokumenata, Sud podseća da član 123. stav 1. Administrativnog uputstva 11/2009 nabraja dokumente koje treba priložiti carinskoj deklaraciji, a to su: (a) faktura na osnovu koje se prijavljuje carinska vrednost robe, kao što je propisano članom 91. ovog akta; (b) kada se to zahteva prema članu 88. ovog akta, deklaracija o carinskoj vrednosti deklarisanе robe se obavlja u skladu sa uslovima utvrđenim u navedenom članu; (c) dokumenti koji su potrebni za primenu preferencijalnog tarifnog aranžmana i druge mere koje proističu iz pravnih pravila koja se primenjuju na prijavljenu robu; (d) svi drugi dokumenti potrebni za primenu odredbi koje regulišu puštanje u slobodan promet prijavljene robe. U podnosiočevom slučaju, redovni sudovi su smatrali da uslovi nisu ispunjeni.
59. U konkretnom slučaju nije sporno da je podnosilac zahteva realizovao bankarske transakcije (plaćanja) na račun "Kompanije L", a nije sporno ni da je fokus svih redovnih sudova bio na vrednosti uvezene robe. Sporni su odgovori redovnih sudova u vezi sa slaganjem vrednosti ovih transakcija sa deklarisanom vrednošću predmetne robe prema prapratnoj fakturi.
60. U konkretnom slučaju, Sud podseća da je podnosilac zahteva u svojoj žalbi i u svom zahtevu za vanredno preispitivanje naveo da vrednost koja je naznačena kao transakcija u bankarskom transferu od 6. juna 2017. godine nije 5.400 USD već 15.400 USD. Apelacioni i Vrhovni sud nisu objasnili zašto nisu mogli da usklade deklarisanu vrednost predmetne robe sa plaćenom transakcionom vrednošću koja je prikazana u bankarskim transferima u TEB banci od 9. marta 2017. godine u iznosu od 7.600 USD i 6. juna 2017. godine u iznosu od 5.400

USD, i zašto se oni ne slažu sa vrednošću propratne fakture o carinskoj robi br. SHX/MONI01 od 20. aprila 2017. godine čija ukupna vrednost je 22.000 USD i ugovora od 24. februara 2017. godine čija vrednost je ista.

61. U svakom slučaju, Sud podseća da su suštinski argumenti podnosioca zahteva ti na koje se mora odgovoriti, a navedeni razlozi moraju biti zasnovani na važećem zakonu (vidi stavove 48 iznad i tu korišćene reference). Iako ne traži da se detaljno odgovori na svaki prigovor koji predloži podnosilac zahteva, ta obaveza ipak podrazumeva da stranke u sudskom postupku mogu očekivati konkretan i izričit odgovor na one svoje navode koji su odlučujući za ishod sprovedenog postupka (vidi stavove 48 iznad i tu korišćene reference).
62. Iako ima u vidu obrazloženja redovnih sudova u pogledu primenljivosti članova 33, 34. i 35. Zakonika o carini i akcizama, Sud takođe uzima u obzir i argument podnosioca u vezi sa usklađivanjem transakcione vrednosti plaćene putem bankarskih transfera i vrednosti propratne fakture o carinskoj robi br. SHX/MONI01 od 20. aprila 2017. godine, čija je ukupna vrednost 22.000 USD. Što se tiče ovog pitanja, Sud iz spisa predmeta primećuje da je transfer koji je realizovan u TEB banci od 6. juna 2017. godine, na svim sudskim instancama označen kao vrednost od 5.400 USD, a zapravo je u vrednosti od 15.400 USD. To bi rezultiralo transakcijom od 23.000 USD, koju, prema navodima podnosioca zahteva, čine iznos od 22.000 USD za propratnu fakturu o carinskoj robi i iznos od 1.000 USD plaćen na ime etiketa, koji, prema podnosiocu ne ulazi u carinsku osnovicu za obračun uvoznih dažbina.
63. Sud ne može da oceni da li ispravljanje ove tehničke greške, odnosno zamena iznosa od 5.400 USD, koji je realno 15.400 USD u bankarskom transferu od 6. juna 2017. godine, povlači za sobom bilo kakve promene u vezi sa usklađivanjem deklarisanе vrednosti predmetne robe sa plaćenom transakcionom vrednošću prikazanom prema bankarskim transferima. Podnosilac zahteva smatra ovaj navod suštinskim jer *“bankarski transferi dokazuju usklađenost sa fakturom i potvrđuju cenu robe”*. Sud stoga smatra da je ovaj navod podnosioca zahteva suštinski i može biti odlučujući u pogledu merituma tužbe podnosioca zahteva. U pogledu ovog konkretnog navoda podnosioca zahteva, Apelacioni i Vrhovni sud su ćutali.
64. Ćutanje sudova u vezi sa važnim navodima podnosioca zahteva posebno je razmotreno kroz sudsku praksu ESLJP-a. Na primer, u predmetima *Ruiz Torija protiv Španije*, citiran gore, i *Hiro Balani protiv Španije*, citiran gore, ESLJP je mimo opštih načela u vezi sa pravom na obrazloženu sudsku odluku ispitao okolnosti u kojima su relevantni sudovi ćutali u pogledu argumenata koje je ESLJP smatrao ključnim. U oba slučaja, ESLJP je razmatrao da li se ćutanje relevantnog suda može razumno tumačiti kao prećutno odbijanje argumenata strana (vidi, predmet ESLJP-a *Hiro Balani protiv Španije*, citiran u tekstu iznad, stav 28). Međutim, u odsustvu odgovarajućeg obrazloženja, ESLJP je naglasio da je nemoguće utvrditi da li su nadležni sudovi jednostavno propustili da se bave relevantnim navodima ili su podrazumevali njihovo odbijanje i, ako je to bio njihov cilj, koji su bili razlozi za takav pristup (vidi, predmete ESLJP-a *Hiro Balani protiv Španije*, citiran u tekstu iznad, stav 28; i *Ruiz Torija protiv Španije*, citiran u tekstu iznad, stavovi 29 i 30). U oba predmeta, ESLJP je

utvrdio povredu člana 6. EKLJP (vidi slučaj Suda KI24/20, podnosilac "PAMEX SH.P.K", presuda od 3. februara 2021. godine, stav 57).

65. Shodno tome, Sud, u okolnostima konkretnog slučaja, s obzirom na to da je Vrhovni sud propustio da ispita i obrazloži suštinske navode podnosioca zahteva koji su pred njim izneti žalbom, ne može biti kompatibilna sa standardima obrazložene sudske odluke, koji su utvrđeni članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP i relevantnom sudskom praksom Suda i ESLJP-a.
66. Na kraju, Sud podseća da je podnosilac zahteva takođe izneo i navod da Vrhovni sud nije obrazložio i utvrdio povredu u pogledu održavanja rasprave pred Apelacionim sudom. Međutim, podnosilac zahteva nije izneo takav navod u svom zahtevu za vanredno preispitivanje i iz tog razloga Sud neće uzeti isti u razmatranje.
67. Prema tome, i naposljetku, uzimajući u obzir gore navedene primedbe i postupak u celini, Sud smatra da je rešenje Vrhovnog suda, odnosno rešenje Vrhovnog suda ARJ-UZVP- br. 72/2020 od 28. oktobra 2020. godine, doneto uz povredu prava podnosioca zahteva na obrazloženu sudsku odluku, kao sastavnog dela prava na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovanog članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP jer je propustio da ispita suštinske navode podnosioca zahteva u vezi sa navodom o grešci u čitanju bankarske transakcije od 6. juna 2017. godine i pitanjem njenog slaganja sa vrednošću prateće fakture carinske robe br. SHX/MONI01 od 20. aprila 2017. godine.

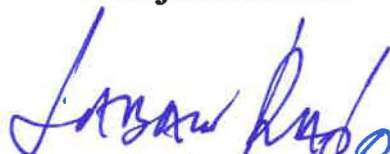
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 21.4 i 113.7 Ustava, članovima 20, 27. i 47. Zakona i pravilom 59 (1) Poslovnika, dana 24. septembra 2021. godine, većinom glasova

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;
- II. DA UTVRDI da je došlo do povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo u vezi za članom 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima;
- III. DA PROGLASI ništavim rešenje Vrhovnog suda Kosova ARJ-UZVP-br. 72/2020 od 28. oktobra 2020. godine;
- IV. DA VRATI rešenje Vrhovnog suda Kosova ARJ-UZVP-br. 72/2020 od 28. oktobra 2020. godine na ponovno razmatranje u skladu sa presudom ovog Suda;
- V. DA NALOŽI Vrhovnom sudu da u skladu sa pravilom 66 (5) Poslovnika, najkasnije do 28. marta 2022. godine, obavesti Sud o merama koje su preduzete radi izvršenja presude Suda;
- VI. DA OSTANE posvećen ovom pitanju u skladu sa ovim nalogom;
- VII. DA DOSTAVI ovu presudu stranama i, u skladu sa članom 20.4 Zakona, objavi istu u Službenom listu;
- VIII. Ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Radomir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani